

باغ پسته اگر آب نداشته باشد، ول معطل است و زمین سوخته به حساب می‌آید. امروز بسیاری از باغداران با مشکل شوری آب یا خشک شدن چاه‌ها روبه‌رو هستند؛ حتی با عمیق‌تر کردن چاه‌ها نیز موتورپمپ‌ها جز آب شور و گل‌آلود چیزی بالا نمی‌کشند. این وضعیت در بسیاری از مناطق به واقعیت تلخ تبدیل شده است. در همین شرایط، برخی باغداران ناچار شده‌اند برای تأمین آب، به قنات‌های باقی‌مانده در قهستان متوسل شوند و با هزینه‌های سنگین، آب را با تانکر یا لوله‌کشی کیلومتری به مناطقی مانند زیدآباد منتقل کنند. این روند علاوه بر فشار اقتصادی، در سال‌های گذشته تنش‌های اجتماعی نیز ایجاد کرده و احتمال تکرار آن در آینده وجود دارد.

سؤال اصلی این است: آیا باید پذیرفت که چندین هکتار زمین کشاورزی دیگر قابل استفاده نیست و آن‌ها را رها کرد؟ دانش امروز پاسخ دیگری دارد. زمین‌های خشک و باغ‌های از کار افتاده می‌توانند به جای رها شدن، به فرصت جدیدی برای تولید انرژی تبدیل شوند. یکی از جدی‌ترین گزینه‌ها، تبدیل این اراضی به مزارع انرژی خورشیدی است؛ راهکاری که می‌تواند اقتصاد منطقه را از وابستگی به آب به سمت انرژی پاک تغییر دهد.

ظرفیت‌های طبیعی سیرجان؛ خورشید و باد به‌عنوان سرمایه ملی

سیرجان با حدود ۳۰۰ روز آفتابی در سال، یکی از مستعدترین مناطق ایران برای تولید انرژی خورشیدی است. این منطقه در قلب «دوزنقه طلایی تابش خورشید» در استان کرمان قرار دارد و به‌طور متوسط حدود ۸ ساعت تابش مؤثر خورشیدی در روز دارد. علاوه بر خورشید، وجود بادهای فصلی و تاریخی در این منطقه، سیرجان را به یک کانون بالقوه برای انرژی بادی نیز تبدیل کرده است. معماری سنتی منطقه، بادگیرها و آسیاب‌های بادی و آبی نشان می‌دهد که سازگاری با طبیعت در این سرزمین سابقه‌ای طولانی دارد؛ چیزی که امروز در بسیاری از نقاط دنیا دوباره به آن توجه می‌شود.

عقب‌ماندگی در توسعه انرژی‌های نو

با وجود این ظرفیت‌ها، سهم انرژی خورشیدی در ایران بسیار ناچیز است. در حالی که کشورهای اروپایی با اقلیم ابری بخش بزرگی از برق خود را از انرژی‌های بادی و خورشیدی تأمین می‌کنند، در ایران این سهم بسیار محدود باقی مانده است. در سیرجان نیز در سال‌های اخیر به جای تمرکز بر انرژی پاک، به سمت نیروگاه‌های قدیمی و آلاینده حرکت شده است. این در حالی است که توسعه انرژی‌های نو می‌توانست هم به کاهش آلودگی کمک کند و هم اقتصاد محلی را متحول سازد.

جایگزینی بدون نیاز به آب برای باغ‌های پسته سیرجان

تحول انرژی در سیرجان با مزارع برق خورشیدی